

Megálló

"Mi vagyunk azok, akiktől a szülők óvják gyermekeiket. ...A deviánsok, narkósok, csavargók ... húsz, harminc, negyven év élettapasztalatának 'eredményei', ha úgy tetszik kudarcai. ... itt élünk - élünk! - s tetszik vagy sem, ... osztozunk a világon, országon, városon, hiszen paradox módon a társadalmon kívüliek is a társadalomban élnek.

■ Mondanivalónk van, üzenetünk van, világnézetünk van, tragikus és boldog sorsunk van, érzéseink vannak, véleményeink, célunk, de kevés a lehetőség arra, hogy ezt köreinken kívül is megosszuk az emberekkel. Szeretnénk fórumot teremteni, hogy üzenhessünk magunknak, neked és azoknak a hallhatatlan hangoknak, visszafojtott halálsikolyoknak, melyek tulajdonosai korántsem halhatatlanok. Tolmácsok szeretnénk lenni, akik ... lefordítják azokat a hangokat, melyek nélkülünk talán csak káromkodásnak hangzanak. ... Az érzéseket, és az érzéseken alapuló véleményeket tartjuk fontosnak, mert - bár fenntartjuk a lázadás jogát - nem a különbségeket igyekszünk növelni a 'normálisok' és 'normálatlanok' között.

Hisszük, hogy ha két teljesen különböző ember, embercsoport vagy kultúra akár egyetlen apró dologban is egyetértésre jut, ez elég lehet ahhoz, hogy békét kössenek, együttműködjenek, tiszteljék egymást. Mert végső soron ezt szeretnénk: figyelmet, törődést, szeretetet; megmutatni, hogy másságunkkal együtt sem vagyunk mások, még akkor sem, ha mi vagyunk azok, akiktől óvtak a szüleink."

A Megálló Csoportban segítséget kérő embereknek igyekszünk megadni mindazt, ami felépülésükhöz, gyógyulásukhoz, az élhető életbe való visszailleszkedésükhöz szükséges.

Tevékenységet, munkát, emberi kapcsolatokat, társaságot kínálunk, az erre igényt tartó kallódó, deviáns, unatkozó, magányos, alkohol-, drog- és egyéb függőségi problémával küzdő fiataloknak és azoknak, akik közösséget vállalnak velük. Programjainkat értük és általuk működtejtük.

A tevékeny ember optimizmusával küzdünk a kirekesztettséggel és a magánynyal. A stigmatizáció áldozataival dolgozunk, olyan emberekkel, akiket máságuk, viselkedésük, betegségük miatt deviánsnak minősítettek, akik kihullottak családjukból, szűkebb vagy tágabb értelemben vett természetes közösségeikből, akik az élet nevű játékban nem

értik a szabályokat, akik annak vesztesei, vagy éppen vesztesre állnak.

Rehabilitálni akarjuk a józanság becsületét és az élet szeretetét, nyitott, alkotó emberként, s nem szakemberként keressük az érvényesülést. Az önségítő csoportok gyakorlata és elvei alapján működünk, amelyek a sorstársiasságra, a partneri viszonyra, a személyes, szemtől szemben történő kommunikációra, a spontaneitásra és a közös tevékenységekben való részvételre épülnek.

A közösség támogató erejét használjuk fel ez egyén pozitív változásra irányuló törekvésének erősítésében. Azokra az emberekre koncentrálunk, akik segítséget kérnek a Megálló Csoporttól, az ő életükön azonban nélkülük s főképpen helyettük, változtatni nem akarunk.

A világot, a társadalmat, a rendszert adottnak tekintjük, azok változásait inkább megérteni és elviselni szeretnénk, semmint befolyásolni. Nyitottságunkkal is enyhíteni szeretnénk a deviancia- és kábítószer kérdését övező misztikus társadalmi rettegést és előítéletet, szeretnénk érzékennyé és fogékonyá tenni a kevésbé érintett embereket, ezáltal elősegíteni a hátrányos helyzetű csoportok esélyegyenlőségét.

Információkat gyűjtünk, s használjuk azokat az ellátásban; ismerkedünk a hazai és európai mintákkal és módszerekkel. Az újszerű megközelítéseket, eljárásokat és eszközöket alkalmazzuk munkánkban. Igyekszünk elősegíteni a társadalmi és szakmai összefogást, annak érdekében, hogy betöltsük a szenvedélybeteg ellátásában mutatkozó hiányokat.

■ NAPPALI REHABILITÁCIÓ

Egyedülálló vállalkozás a Megálló Csoport Nappali Rehabilitációs Programja. A program alapjait a bentlakásos otthonokban szerzett tapasztalataink szerint alakítottuk ki, megőrizve minden olyan elemet, ami városi körülmények közt alkalmazható. Ezek közül a legfontosabbak a rendszeres és sokrétű munka, a csoportterápia és a közösségi tevékenységek, intenzív napirend-szer-

vezés, rendszeresség, állandó jelzés és visszajelzés egymás felé, valós felelősségvállalás, alkotómunka, együttműködés a társakkal, azok segítése, szolgálata, az önérték és általában véve az önzés háttérbe helyezése.

A rehabilitációs programban résztvevő fiatalok két csoportra oszlanak: a terápiásokra, akikkel már megkezdtek a hosszabbtávú közös munkát, s akik bekerültek az oktatási programba is, és az elsőlépcsősökre, akik még csak kóstolgatják a rendszer adta lehetőségeket, ismerkednek az általunk kínált lehetőségekkel, elvárásokkal, feladatokkal és persze mi is ismerkedünk az emberrel, szándékával, terveivel, képességeivel s azzal, hogy milyen áldozatokat kíván hozni felépülése érdekében.

A program fontosabb pillérei: a Megálló Csoportok, ahol magunkról és egymásról beszélünk; a „házáró” csoportok, ahol közösen értékeljük egymást; az állandó feladatok: a házigazdaság, a ház napi takarítása, karbantartása; ugyancsak nagy hangsúlyt kapnak közös ünnepeink. Így teremtjük meg a Megálló Ház létezésének alapjait. Azok a fiatalok, akik valaha a segítségünket kérték, talán észre sem veszik, hogy ma már ők segítenek abban, hogy működhesen a ház.

■ FÉLUTAS PROGRAM

A Megálló Csoport félutas programjának célja a rehabilitációs kezelést befejező emberek sorsának továbbkövetése és segítése. Egyfajta utókezelés ez, mely magába foglalja a tartós józanság megőrzésének támogatását, a visszailleszkedés segítségét, munka- és lakáskeresésben való segítségnyújtást, a szabadidő hasznos eltöltését. A Ház bázisként működik a félutas program résztvevői a számára: bármikor bejöhetnek, amikor idejük és tennivalójuk engedi.

■ PREVENCIÓ

Csaknem heti rendszerességgel vállalkunk beszélgetéseket középiskolás diákokkal, pedagógusokkal, szakmai és laikus érdeklődőkkel, valamint felsőfokú oktatásban résztvevő diákokkal, itthon és külföldön.

Sajnos, sokkal kevesebben vagyunk mi, akik meg tudunk szabadulni szenvedélybetegségeinktől, mint azok, akik nem, így nagyon fontosnak tartjuk, hogy élettörténetünkről beszámoljunk: mások talán még elkerülhetik életük

azon buktatóit és csapdáit, amik később drogozáshoz vagy iváshoz vezethetnek. Hiteles történeteket mesélünk a drogozó életmódról és az abból való kiszállás kétséyles voltáról. Személyiségünkkel képviseljük azokat az értékeket, amelyek mentén a Megálló szerveződik. A közösgébe vetett hitünk, összetartásunk és összetartozásunk eddig minden idegen közeg próbáját kiállta.

■ OKTATÁSI PROGRAMOK

Olyan szenvedélybeteg fiatalok számára kínálunk tanulási lehetőséget, akik szakítani akarnak eddigi életmódjukkal, és józanul akarnak élni. Szeretnénk, ha a tanulás részét képezné józanodásuknak, illetve segítené őket józanáguk megtartásában; segíthet kialakítani és megerősíteni a reális önképet, önértékelést, önbi-zalmat. Az érettségi bizonyítvány megszerzése növeli az esélyeket a munkavál-lalás, illetve a továbbtanulás területén, tehát reális perspektívát, célokat ad.

Többféle tanulási lehetőséget kínálunk, klienseink pillanatnyi állapotának és aktuális élethelyzetének megfelelően:

A félutas oktatási program azoknak a fiataloknak segítség, akik valamely bent-lakásos intézetben befejezték terápiá-jukat, s Budapestre kerülve elkezdik ön-álló életüket. Célokat és napi feladatokat fogalmazunk meg a tanulási kötele-zettség által. Figyelembe vesszük munkai-dő-beosztásukat, a gyakran változó munkahelyeket. Mindezt kiegészítik a Megálló önségitő csoportjai, valamint a szabadidős és kulturális programok. Ezek mind a józanág megőrzését támogatják. A félutas oktatási programba negyed-évenként, felvételi útján lehet bekerülni.

A tanulás a terápiások számára a sze-mélyiség újjáépítésének, a józanág eléré-sének és megtartásának egyik eszköze. Ebben az oktatási programba folyama-tosan - az "Első lépcső során" - lehet be-kerülni. Az ismerkedés ideje alatt mérjük fel tanulási képességeit, tudásszintjét. A programban jelenleg legfeljebb tíz fő vehet részt.

A Budapesten kívüli terápiás közös-ségekben élő, tanulni vágyó fiatalok szá-mára az adott terápiás közösség munka-társaival közösen alakítunk ki tanulási programot.

Az alapvető tantárgystruktúra meg-egyeznek a dolgozók gimnáziumáéval, ugyanakkor célunk, hogy a fiatalok ne csak a hagyományos ismerethordo-zókból, hanem életük minden pillana-tából, helyszínéből, találkozásából

hasznos információt tudjanak gyűjteni. A tanulást kiegészítő programok támo-gatják, pl. könyvtárismeret, könyvtárláto-gatás, tanulmányi kirándulások, film-klub, színházcsoport, egyéb sport- és szabadidős tevékenységek.

■ FOGLALKOZTATÁS

A Megállóban dolgozó segítők és munkatársak többsége a munkaerő-piacon hátrányos helyzetbe került, talpra állt szenvedélybeteg. Felismerve és kiak-názva a gyógyultakban rejlő hiteles segítő erőt s azt a tény, hogy a sorstár-sakkal való törődés a józanág további erősödését is segíti, szerveztük meg fog-lalkoztatási programunkat. E prog-ramban egyidejűleg hét főállású segítő vesz részt, akik önnön józanáguk megerősítésén túl jelentős támogatást és mintát nyújtanak a hozzánk fordulónak.

■ CSOPORTOK

A Megálló Házban működő cso-portok határozzák meg a ház életét. A tisztán önségitő csoportok főként beszél-getésre építenek. Vannak azonban ügy-nevezett alkotó-önségitő csoportjaink is. Ez utóbbiak esetében az alkotófolya-maton keresztül jutunk el önmagunk és társaink pontosabb megértéséhez.

■ JÓZANÁGMEGTARTÓ CSOPORT

Önségitő csoport, amelyeket talpra állt szenvedélybetegek hoztak létre, s ők működtetik. Célja és feladata, hogy az ide heti rendszerességgel járó drog- és alko-holbetegek egymás támogatásával, tapasztalataik cseréjével, gondjaik és örö-meik megosztásával átsegítsék egymást a hétköznapi nehézségein, erősítsék és tudatosítsák egymásban józanáguk értékét és fontosságát.

■ SZÍNHÁZ MEGÁLLÓ

"Ez az a 'színház', ahol a leghülyébb gondolatból is kincset lehet varázsolni, ha azt megtöltöm az érzéseimmel, ahol a káromkodásomat is meghallgatják, ahol a gyarlóságaim is értéké válnak legalább egy pillanatra és ahol olyan emberek között vagyok, akik mindezt elfogadják."

A Színház Megállóban arra törek-szünk, hogy elmozzuk a határt az élet és a művészet között, a valóság utánzása helyett egy darabka valóságot hozunk létre, amelyben érdek és megfontoltság nélkül cselekedhetünk. Kapcsolatainkról igyekszünk lehámozni a merevséget, az álszentséget, az elhatalmasodó sztereotí-

piákat.

A hitelességet állítjuk szembe a rafi-nált művésziességgel, az egyszerűséget a hazugsággal, és a spontaneitást a sémák diktatúrájával. A részvételt és a szemé-lyiség megnyilvánulását hangsúlyozzuk, a passzívan megemészített szórakozás és az örökös fogyasztói kielégületlenség helyett. Fontosabbnak tartjuk az élet örömet és a szív érzékenységét az ér-telem tudálékos tanítványainál és a könyvtárnyi irodalom által meghatáro-zott morális parancsok rémuralmánál. Félelmeinkből, vágyainkból, öröme-inkből, gátlásainkból táplálkozunk.

■ ALKOTÓKÖR

Az Alkotókör olyan képzőművészeti foglalkozás, amelyben a "tehetség" és a rengeteg gyakorlás helyett az alkotó kedv és az ötlet játssza a főszerepet, s persze, mint valamennyi alkotó-önségitő cso-portban - itt is a közös alkotáson, az érte-lmesen együtt töltött időn van a hangsúly. Az Alkotókör foglalkozásain - üvegfestés, szobrászkodás, festés, gyurmázás, agya-gozás - számos olyan alkotás születik, melyekből alkalmanként kiállításokat rendezünk, s azt bemutatjuk a Megálló Házban, valamint azokon a drogpreven-ciós, egyéb iskolai vagy más rendezvé-nyeken, amelyekre meghívást kapunk. A foglalkozásokon egymás közt, a rendez-vényeken a látogatókkal kezdeménye-zünk beszélgetéseket, mert minden mű-alkotásnál többre tartjuk az emberi kap-csolatokat.

Az alkotókör foglalkozásait heti három alkalommal 4-4 órában tartjuk, de a Műhely a kör vezetőjének jelenlétében bármikor használható. A Megálló Ház dekorációját az Alkotókörben készülő munkák adják, így a csoport résztvevői egyúttal a Ház arculatának formálói is.

■ MEGÁLLÓ ESTEK

A Megálló alkotó-önségitő csoportjai rendszeresen megrendezik a Megálló Estnek nevezett "találkozást". Ez olyan nyitott társadalmi fórum, ahová meghí-vunk barátokat, ismerősöket, szülőket, pedagógusokat, szakembereket, politiku-sokat és egyéb érdeklődőket.

A Megálló Csoport tájékoztatója alapján

